

جگہ

مطالعہ

کنیہ

محمود مقدم

www.ketab.ir

مرکز پژوهش‌های جوان | گروه سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی

چگونه مطالعه کنیم؟: محمود مقدّمی

ناشر: نشریات خانه اندیشه جوان
ویراستار: مهدی محمدی بصرام
طراح و گرافیک: مهرداد منصور
چاپ اول: ۱۳۹۵
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۷۰۰۰ تومان
چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه

کانون اندیشه جوان

شناسه: مقدّمی، محمود، ۱۳۴۴. عنوان و نام پدیدآور: چگونه مطالعه کنیم / محمود مقدّمی؛ مشخصات اثر: تهران: کانون اندیشه جوان ۱۳۹۵. مشخصات ظاهری: ۸۴ ص. فروست: مهارت‌های طلبگی؛ ۱۸. شابک: ۵-۲۲۲-۱۵۹-۶۰۰-۹۷۸. وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر. یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است. یادداشت: کتابنامه، شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۷۱۳۰۸

تهران، تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶
تلفن: ۸۸۵۰۵۴۰۲، ۸۸۵۰۳۳۴۱۰

فهرست |

۹	۱
۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: کلیات
۱۵	الف. تعریف مطالعه
۱۵	ب. اهمیت مطالعه
۱۶	ج. آثار مطالعه
۱۷	د. مطالعه کاغذی و دیجیتال
۱۹	فصل دوم: افزایش بهره‌وری مطالعه
۲۲	الف. شرایط بهره‌وری بیشتر از مطالعات
۲۲	۱. در چه مکانی مطالعه کنیم؟
۲۶	۲. در چه زمانی مطالعه کنیم؟
۲۸	۳. از لحاظ فردی چه شرایطی داشته باشیم
۲۸	۳.۱. نیت خالص و هدف بزرگ داشته باشیم
۲۹	۳.۲. با وضو باشیم
۲۹	۳.۳. رو به قبله باشیم
۲۹	۳.۴. دعا‌های مطالعه را بخوانیم
۳۰	۳.۵. آرامش روانی خود را حفظ کنیم
۳۰	۳.۶. تمرکز حواس داشته باشیم
۳۱	۳.۷. براساس یک سیر منطقی مطالعه کنیم
۳۲	ب. چند برنامه عملی برای بهره‌وری بیشتر مطالعه
۳۲	۱. زیر نکات مهم خط بکشیم

۲. علامت‌گذاری کنیم	۳۲
۳. از کلیدبرداری غافل نشویم	۳۳
۴. با کتاب برخورد سؤالی داشته باشیم	۳۳
۵. کتاب را برای دیگران بازگو کنید	۳۴
فصل سوم: انواع مطالعه و نقش روش‌ها	۳۶
الف. مطالعه درسی	۳۹
مطالعه درسی چه مراحل دارد؟	۴۰
۱. پیش مطالعه	۴۰
۲. ۱. پیش مطالعه چه آثار و فوایدی دارد؟	۴۲
۳. ۲. اشکالات پیش مطالعه	۴۲
۲. مطالعه پس از درس	۴۴
۳. مطالعه دوره‌ای	۴۵
ب. مطالعات سیر-درسی	۴۷
۱. مطالعه اطلاعات عموم	۴۷
۲. مطالعه روزنامه‌ای	۴۸
۳. مطالعه ادبی	۴۹
۴. مطالعه تخصصی	۴۹
۴.۱. روش پس‌ختم	۵۰
۴.۲. روش مرور	۵۱
۴.۳. روش سنتی حوزه	۵۳
۴.۳.۱. منابع کتابخانه‌ای چه اهمیتی دارند؟	۵۵
۴.۳.۲. در کتابخانه‌ها چگونه یک منبع را بیابیم؟	۵۵
۴.۳.۲.۱. راهنمایی خواستن و مشاوره با کتاب‌دار	۵۶
۴.۳.۲.۲. استفاده از فهرست کتاب‌ها	۵۶
۴.۳.۲.۳. کتابخانه‌های قفسه باز	۵۷
۴.۴. مطالعه اجمالی	۵۷

۵۸	۴.۵. دسته‌بندی و اولویت‌بندی منابع
۶۰	۴.۶. مطالعه دقیق و مشخص کردن مطالب مهم
۶۱	۴.۷. یادداشت‌برداری
۶۳	فصل چهارم: روش‌های مطالعه از جهت سرعت
۶۴	الف. تندخوانی و کندخوانی
۶۷	۱. چگونه از کندخوانی بپرهیزیم؟
۶۸	۲. عوامل سرعت مطالعه را کاهش می‌دهد؟
۷۱	۳. کندخوانی چگونه صورت می‌گیرد؟
۷۱	۳.۱. دسته‌بندی مهم و اساسی تندخوانی
۷۴	۳.۲. تندخوانی چه مزایا و مراحلی دارد؟
۷۴	۳.۲.۱. جمله‌خوانی (دسته اول)
۷۵	۳.۲.۲. چگونگی دسته‌بندی
۷۵	۳.۳. منظور از تندخوانی پاراگراف خوانی چیست؟
۷۶	۴. مطالعه یا مرور اجمالی
۷۷	۴.۱. چگونگی مرور اجمالی
۷۷	۵. سطحی‌خوانی و گذار سریع
۷۸	۶. گزیده‌خوانی
۷۸	ب. مطالعه چه آفاتی دارد؟
۸۰	کتابنامه

--- | اشاره | ---

مرکز پژوهش‌های جوان با هدف تعمیق بنیه دینی، نخبه‌پروری، ارائه نظام‌واره فکری و معرفی الگوهای رفتاری به نسل نو، فعالیت می‌کند و مفتخر است با ارائه این اثر و آثار همسایه به نخبه‌پروری، گره‌گشایی و پاسخگویی به اقتضائات و نیازهای فکری، فرهنگی و اجتماعی مخاطب جوان، در قلمرو اندیشه اسلامی و نظام جامع دین داشته باشد.

این مرکز زیرمجموعه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی است و در کنار چهار پژوهشگاه دیگر پژوهشگاه فعالیت دارد. این مرکز دارای مؤثر مرکز در قالب گروه‌های علمی «بینش و اندیشه»، «مطالعات فرهنگی و اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «ساختارهای حوزوی و آداب طلبگی»، «ادب و هنر» و «دفتر ادبیات دینی» انجام می‌دهد.

مرکز پژوهش‌های جوان در راستای خواست و علاقه مخاطبان طلبه جوان، مجموعه «مهارت‌های طلبگی» را فراهم آورده است. این مجموعه تلاش می‌کند در ساحت‌های فردی، خانوادگی، اجتماعی، علمی، اخلاقی و تبلیغی، مهارت‌هایی را متناسب با اقتضائات رفتاری و معرفتی طلاب جوان ارائه کند تا آنان را در نقش آفرینی مؤثر و مفید یاری نماید.

«مطالعه» دفتری از فصل علمی این مجموعه است. نویسنده افزایش بهره‌وری در مطالعه را ضرورت یک طلبه دانسته و ضمن ارائه چند برنامه عملی، انواع مطالعه

را از نظر موضوع و جهت سرعت به صورت مهارتی بیان می‌کند.

این مرکز با قدردانی از حجت‌الاسلام والمسلمین محمود مقدّمی برای نگارش اثر، ضمن تشکر از شورای علمی گروه، تلاش مجدانه مدیرگروه سنت‌های وزوی و آداب طلبگی حجت‌الاسلام محمدحسین پورامینی و همکاری ارزیابان گرامی جناب حجج‌الاسلام والمسلمین محمدحسین حق‌جو و علی‌اصغر سهرابی را ارج نهاده، صمیمانه در انتظار نقدها و پیشنهادهای خوانندگان تیزبین خود نشسته‌است.

مرکز پژوهش‌های جوان

مقدمه

«ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ»

به نام خداوندی که قلم را فکرت آموخت، خداوندی که قلم و کاغذ را به انسان هدیه کرد، خداوندی که بشت بهترین پیامبرانش را با پیام «اقرأ» آغاز کرد و خواندن را اولین گام در مسیر هدایت قرار داد.

عالمان دینی، مهم‌ترین مخاطبان این پیام بوده و در ادامه راه انبیاء، پیشگامان عمل به آن هستند. با پیشرفت علوم و استفاده از فناوری‌های جدید در همه عرصه‌ها، لازم است از جدیدترین تکنولوژی‌ها و روش‌ها در مطالعه بهره برد.

در حال حاضر مشکل بسیاری از ما، نداشتن هدف یا همت در مطالعه نیست؛ بلکه مشکلی که بسیاری از دانش‌آموزان، دانشجویان و طلاب به آن مبتلا هستند، نداشتن روش‌ها و شیوه‌های تحصیل علم، خصوصاً روش مطالعه است. طالب علمی که با روش‌ها، شرایط و ویژگی‌های یک مطالعه خوب آشنا نیست، مانند صنعتگری است که بدون داشتن ابزار کار، وارد کارگاه می‌شود و بدیهی است که نتیجه چنین کاری جز اتلاف وقت و هدر دادن نیروها نیست.

مقام معظم رهبری^۱ در دیدار با نمایندگان طلاب و فضلا، ضمن ستایش مبسوطی درباره مطالعه روشمند، تأکید فرمودند بدون استفاده از روش‌های صحیح مطالعه و تندخوانی، نمی‌توان به کاروان علم رسید.^۱

در حال حاضر بیشتر کتاب‌های موجود در بازار، دارای رویکردی دانشگاهی یا دانش‌آموزی است. در مقابل، ویژگی این نوشته، رویکرد طلبگی آن است و دقیقاً برای مطالعه و تحصیل دروس حوزوی نگارش یافته است؛ اگرچه برای دانشجویان و دانش‌آموزان نیز مفید و قابل استفاده خواهد بود.

در پایان با تأکید بر اینکه کتاب حاضر از اولین گام‌های این مسیر محسوب می‌شود، آن را خالی از عیب و نقص نمی‌دانیم و منتظر پیشنهاد‌های اصلاحی و تکمیلی استادان معظّم و شما طلاب عزیز هستیم.